

THYRAS VOLD

UDGIVET AF SLESVIG-LIGAEN

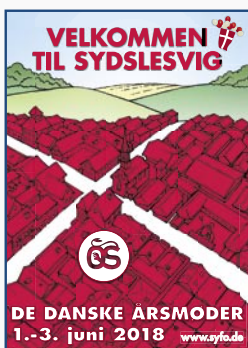
97. årgang nr. 1

1. halvår 2018

Nummer 910

SLESVIG-LIGAENS LANDSMØDE 2018

Se venligst mødeindkaldelsen
på bladets bagside samt
dagsorden med bilag på
siderne 28 - 31.

DE DANSKE ÅRSMØDER 1. - 3. juni 2018

Programmerne for de mange festlige
arrangementer vil som altid blive bekendtgjort i
Flensborg Avis og på SSF's hjemmeside
www.syfo.de

Formandens spalte

Kære medlemmer

Selvom vi er kommet ind i den første forårsmåned, så bider Kong Vinter ret meget her i Sydjylland, og jeg kan læse i Flensborg Avis, at der også er flere skoler, som fungerer uden alle lærer samt elever. - MEN under sneen titter de første forårsblomster som erantis, krokus og vintergækker op. Lad os håbe, at de klarer kulden.

I starten af marts havde vi vores første bestyrelsesmøde i 2018, og vi må erkende, at vores økonomi ikke er noget at råbe hurra for.

MEN selvfølgelig deler vi også penge ud i 2018, men det ville lette meget, hvis I benytter det ansøgningsskema, som ligger på Ligaens hjemmeside:

www.slesvigligaen.dk

Til de danske årsmøder i Sydslesvig, hvor overskriften er „Velkommen til Sydslesvig“, vil flere af bestyrelsesrepræsentanterne for Ligaen deltage, og det er selvfølgelig glædeligt, idet Ligaen på den måde får lejlighed til at overbringe en hilsen og dermed gøre opmærksom på dens eksistens.

I 2018 har vi besluttet, at Ligaens landsmøde holdes i Sydslesvig, og det bliver lørdag, den 22. september. Så noter allerede nu datoen i jeres kalender, for vi ønsker selvfølgelig, at så mange som muligt deltager. Hvis alt flasker sig, så bliver det på Christianslyst, men derom nærmere på bagsiden af Thyras Vold.

Som jeg skrev i formandens spalte sidste år, så har Slesvig-Ligaen 100 års jubilæum i 2020, og det skal naturligvis fejres. Festen skal holdes i København, men desværre kan det ikke lade sig gøre at holde den på stedet, hvor Ligaen startede i 1920. Vi forsøger at finde et sted tæt på, hvor Ligaen begyndte sit virke. I bliver selvfølgelig indbudt til en festmiddag, og endnu engang vil vi gerne have, at hvis nogen af jer sidder inde med den ældste historie om Ligaen, så må I meget gerne lade mig det vide.

Med denne forårshilsen ønskes I alle en god sommer og med håbet om, at vi mødes enten til de sydslesvigske årsmøder eller til Ligaens landsmøde. Måske til begge dele.

Med venlig hilsen
Anne-Marie Thorup

DE DANSKE ÅRSMØDER 2018

I EGERNFÖRDE

Lørdag, den 02. juni 2018
kl. 14

H.-C.-Andersen-Weg
24340 Eckernförde

Mødet har et righoldigt program, og som noget nyt arrangerer vi i år bl.a. et oldtimer træf med optog og opstilling på årsmødepladsen.

*På gensyn
i
Egernförde*

Er du interesseret i at deltage med din oldtimer, så kontakt Fred Witt på ssf-egernfoerde@t-online.de

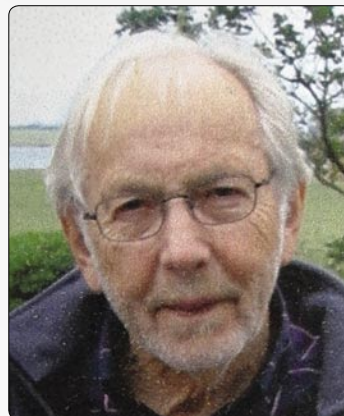
Tag et eller flere billeder med fra din skoletid (gerne i kopi) - vi sætter dem på en kæmpe opslagstavle i løbet af årsmødet, og vil gerne have hele væggen fyldt med historie op gennem tiden. Kom og bliv en del af »årene, der gik på JKS«

Gothfred Jespersen

Kort før påske fik Slesvig-Ligaen den triste besked, at Gothfred Jespersen var død.

Gothfred var redaktør for Thyras Vold indtil 2004, et hverv, som han i en række år beklædte særdeles samvittighedsfuldt og med meget stor dygtighed.

Jeg har haft den store glæde, at kende Gothfred, om end kun fra møder og køreture. - Vi kørte nemlig altid sammen til Sydslesvig.

Gothfred var en vennesæl og lun person, og jeg er sikker på, at han har været afholdt som lærer i Vildbjerg. - Når vi andre til møderne fik en kop kaffe eller the, så ønskede Gothfred altid en kop kogt vand og det til alle måltider. - Han sagde, at det var godt for maven, og deri havde han nok ret!

En anden pudsig oplevelse: Han og jeg skulle til et møde i Sydslesvig omkr. 1994, og jeg skulle være chauffør. Og lige inden jeg starter bilen, så siger jeg: „Nu har du vel dit pas med?“ „Åh nej“, udbryder Gothfred. – „Jeg kan ikke komme med!“ Jeg beroligede ham og sagde, at min mand ikke var hjemme, så jeg henter lige hans pas. Gothfred siger: „Tror du det går?“ „Ja“, siger jeg, „Vi bliver næppe stoppet ved grænsen“. MEN da vi kom til grænsen, så blev vi på trods af vores nordiske udseende stoppet af tolderne. - Vi holdt vejret, og jeg viste mit pas med billedsiden og holdt det andet lukket. - Tolderen sagde, at vi måtte have en god tur, og da vi havde fået trukket vejret, så havde vi det også.- Gothfred mente, at det var noget af det mest anarkistiske, han havde været med til. - Jeg var nu heller ikke stolt, da vi blev stoppet!

Det har været en udsøgt fornøjelse at kende Gothfred, og jeg er sikker på, at han vil blive savnet af familie og venner i Vildbjerg.

Vi vil mindes Gothfred Jespersen med stor respekt, kærlighed og taknemmelighed.

Æret være Gothfred Jespersens minde.

Anne-Marie Thorup

Nosce te ipsum! (Kend dig selv!)

**Udo Jessen
formand**

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.

Kære alle.

I Skoleforeningen er vi meget bevidste om, at den levende kontakt til og bevidstheden om samhørigheden med Danmark er central for os i det danske mindretal. Det har vi altid haft fokus på.

Blandt andet afledt af en konstant sprog- og identitetsdebat i mindretallet har vi med og under overskriften

“Kontakt til Danmark”

sat gang i forskellige initiativer og dermed sat fokus på noget ufatteligt vigtigt i vores dagligdag.

Elevambassadører

Et af de områder, vi engagerer os i, er elevambassadørernes og Sydslesvig Crews arbejde. Allerede i 2006 gik Grænseforeningen og Skoleforeningen sammen om at oprette det, vi kalder for “elevambassadør-korpset”. Målsætningen den gang er den samme som i dag, nemlig at disse elevambassadører skal fortælle danske unge om mindretallet syd for grænsen samtidig med, at de selv bliver mere bevidste om deres egne rødder. Det var dengang og er stadig i dag desværre en kendsgerning, at unge mennesker i Danmark stort set ikke kender noget til vores mindretal. Derfor har vi i dag et elevkorps på cirka 90 elever fra Duborg- og A.P.Møller Skolernes gymnasieårgange, som sammen med cirka 30 elever fra det tyske mindretalsgymnasium i Aabenraa årligt rejser ud til omkring 30 danske skoler. Her møder de omkring 700-800 danske elever, som de fortæller om, hvad det vil sige at være en del af et mindretal og at være både dansk og tysk og mindst to-sproget (mange taler ud over dansk og tysk også plattysk, frisk og sønderjysk).

Det er også med til, at eleverne selv får udviklet deres identitet og får en større bevidsthed om, hvad det betyder at være en del af et mindretal, og det har enormt stor betydning også for vort eget mindretal og dets fremtid. For hvis man ikke kender

til sit eget ståsted og sin egen historie, har man svært ved at finde sig selv, derfor er det den store sidegevinst ved arbejdet i elevambassadørgruppen. De finder ud af, hvem de selv er, og hvor de hører hjemme.

Sydslesvig Crew

Elevambassadørerne tager selvfølgelig også mod klasser, der besøger deres gymnasier i grænselandet. Og lige netop det at tage mod gæster nordfra er også det nyskabte besøgskorps opgave. Som noget nyt har vi i Skoleforeningen efter sommerferien 2017 etableret et såkaldt “Sydslesvig Crew”. Forskellen på dem og elevambassadørerne er, at vi her ikke taler om elever fra gymnasieårgangene, men om elever fra de sydslesvigske fællesskoler fra 8. årgang og opefter. Formålet med projektet Sydslesvig Crew er primært at øge antallet af konkrete møder her i Sydslesvig mellem sydslesvigske børn og unge, men selvfølgelig også voksne besøgende fra Danmark.

Derudover giver engagementet i Sydslesvig Crew mulighed for, at deltagerne kan reflektere over deres mindretalsidentitet. »Hvem er jeg, og hvem er det danske mindretal i lokalsamfundet, i forhold til Danmark og i forhold til Europa?«

De, der er med i Sydslesvig-Crew, bliver aktiveret som bidragsydere og bevarere af den danske kultur i Sydslesvig.

Projektet er således med til at

styrke de unge sydslesvigeres – og dermed også forældrenes – mindretalsbevidsthed i mødet med mennesker fra Danmark. Fantastisk, at vi fik mulighed for det. Projektet bliver gennemført som valgfaget »Sydslesvig Crew« på alle vores fællesskoler. Nogle har måske tid og lyst til at være værter også uden for skoletiden.

Et projekt med stort potentiale

Jeg håber, at en del elever også vil have lyst til at være værter for nogle af attraktionerne i vores/deres lokalområde. Måske de har lyst til at melde sig

som lokal vært på hjemmesiden

www.oplevelsydslesvig.dk

Der ligger så meget potentiale i dette projekt. Og for mig er det derudover en rigtig win-win-situation. De danske gæster (unge eller voksne) får mere ud af deres besøg i Sydslesvig, og de elever, der deltager i valgfaget, får rigtig meget ud af det som mennesker og med hensyn til deres egen identitetsdannelse.

De unge er mindretallets fremtid

Det er de unge, der sikrer mindretallets fremtid. Det er Dansk

Skoleforening, der er mindretallets offentlige skolesystem, og ligesom vi har en klar politisk præference i forhold til SSW, så har vi også en klar selvopfattelse af, at det er vores opgave at give vore elever den bedst mulige uddannelse bygget på humanisme, faglighed og grundig mindretalsviden med på vejen frem til et selvbestemt voksent menneske, der selv kan vælge sit ståsted og dermed sin identitet. Men for at træet kan gro, forudsætter det god jord, så der kan slås dybe rødder.

Vi arbejder på sagen.

Udo Jessen, formand

I Skoleforeningens vedtægter kan man bl.a. læse følgende:

Dansk Skoleforening for Sydslesvig i Flensburg

§ 3 (3) Foreningens virksomhed er en del af det danske folkeliv i Sydslesvig, og dens daginstitutioner og skoler tjener den danske befolkningsdel. Skolerne og daginstitutionerne skal føre eleverne og børnene ind i dansk sprog og kultur, og det er skolens sigte at fremme elevernes bevidsthed om samhørighed med den danske befolkningsdel i Sydslesvig og med det danske folk. Samtidig har skolen den opgave, at dygtiggøre eleverne til at leve og virke i det tyske samfund.

Sydslesvig Crew

Der er så meget at vise frem i en by som Flensburg.

Eleverne i Sydslesvig Crew skal tilegne sig så meget viden om deres lokale seværdigheder, at de vil være i stand til at guide gæster fra både Danmark, Sydslesvig og andre steder og fortælle dem om deres hjemstavn og seværdigheder.

Husum Slotspark tiltrækker hvert år tusindvis af turister til Husum for at se den berømte krokusblomstring, men byen har et væld af andre seværdigheder. Medlemmer af Sydslesvig Crew vil kunne vise dig rundt.

Nytårstale 2. januar 2018 i Borgerforeningen

ved forhenværende generalkonsul i Flensborg

Henrik Becker-Christensen

Henrik Becker-Christensen

Det ene år kan jo ligne det andet. Men set i bagklogskabens lys må vi også konstatere, at nogle år skiller sig ud som særligt betydningsfulde.

I en grænselandssammenhæng behøver jeg bare at nævne 1848, 1864 og 1920.

Hvis vi går længere frem – frem til vores egen tid, er det jo velkendt, at 1989 blev et sådant år med Berlinmurens fald og revolutionerne i Østeuropa. Det kom til at indvarsle Sovjetunionens sammenbrud, gamle staters forsvinden og fremkomsten af en lang række nye. Tilsammen udgjorde det de største omvæltninger, der har fundet sted i Europa siden afslutningen af den 2. verdenskrig.

Det var i denne sammenhæng, at præsident Mitterrand ved åbningen af CSCE's topmøde i november 1990 med rette udtalte, at der var tale om afslutningen af en epoke og begyndelsen på en ny. Det kom også til udtryk

i topmødets Paris-charter for et nyt Europa, hvor hovedoverskriften var: »En ny tidsalder med demokrati, fred og enhed«. Det var som en opfølgning herpå, at EU blev udvidet og NATO fik flere nye medlemslande.

Tilbageskuende må vi jo konstatere, at den »nye tidsalder« ikke kun har været præget af store muligheder, men også sine steder af ustabilitet og usikkerhed.

I »nullerne« – altså det første årti af dette århundrede – var det bl.a. krigene i det tidligere Jugoslavien, der viste, hvor galt det kan gå. Men det var regionale konflikter, der i vores optik ikke rokkede ved det billede, som Mitterrand tegnede af den nye tidsalder og dens muligheder.

I dag er vi nok mindre fortrøstningsfulde. Inden for de seneste år er der kommet flere »udfordringer« – som man vil sige på nutidsdansk. Forholdet mellem Rusland og Vesten led et knæk ved annekteringen af Krim. Kamphandlerne i det østlige Ukraine har ikke gjort det bedre. Følgen er sanktioner og skærpet retorik.

Det såkaldt arabiske forår blev forvandlet til en iskold vinter. Her taler billederne fra Syrien deres eget sprog om nød og elendighed.

I Tyrkiet er demokrati og retsstat udfordret. I EU er vi bekymrede for, om det vil gå ligeså i Ungarn og i Polen.

I Spanien er det Catalonien, der pt. giver store overskrifter. Så er

der Brexit med Storbritanniens farvel til EU. Hertil kommer uløste flygtningeproblemer, der hurtigt kan blive meget aktuelle igen. Og ja så det trusselsbillede vi har af terror rundt om i Europa.

For at fuldende billedet skal det også nævnes, at USA inden for det sidste års tid nok af mange opfattes som en lidt mere uforudsigelig partner for os i vesten.

Kort sagt: der er nok at forholde sig til. Så indgangsbønnen her i aften må være et håb om, at nogle af disse problemer bliver løst eller mildnet i det år, vi nu har taget hul på.

Hvis vi vender os til det mere nære, er der jo mange ting, der kan nævnes. Jeg vil i denne nytårstale særlig hæfte mig ved, at 2017 var et valgår i Tyskland med flere landdagsvalg og et forbundsdagsvalg - og i Danmark et kommunalvalg.

Nu er vi jo på disse breddegrader vante til valg og tager dem som en selvfølge. Men set på en bredere international baggrund – herunder nogle af de problemstillinger jeg nævnte før – er der god grund til at fremhæve vore egne politiske valg og den måde, de foregår under.

For de er udtryk for den demokratiske grundopfattelse, som gør sig gældende på begge sider af landegrænsen. Selv om det ikke er alle politiske partier - og alle vælgere – der føler, de har grund til at feste på valgnatten, skal det fastholdes, at vore valgdage er festdage for demokratiet og dermed grundlæggende for

den måde, som vi bygger vores samfund på.

Det blev også fremhævet i en flot tale af den tidligere ministerpræsident Torsten Albig, som han holdt den 21. juni ved et Kieler Woche arrangement. Her udtalte han i Daniel Günthers nærvær, at et regeringsskifte er en del af demokratiets væsen – og ønskede ham tillykke med sejren. Situationen taget i betragtning var det flot gjort.

Det var den mere overordnede betragtning.

Hvis vi så kigger nærmere på landdagsvalget den 7. maj i Slesvig-Holsten, er jeg udmærket klar over, at det danske mindretals parti, SSW, ikke oplevede det som en »festdag«. Tværtimod. Der var tale om en tilbagegang fra omkring 61.000 stemmer ved landdagsvalget i 2012 til omkring 49.000 stemmer i 2017. Målt i procenter var der tale om et fald fra 4,6 % til 3,3 % af de afgivne stemmer. Det var selvfølgelig skuffende. Det skal jeg ikke forklejne.

Men det var for mig at se prisen værd.

Jeg tænker her på, at SSW i de fem år fra 2012 til 2017 for første gang nogen sinde var med i en slesvig-holstensk landsregering. Det var i sig selv et adelsmærke. Et tegn på, at man nu også i politisk henseende er på øjenhøjde, når det gælder delstatens ve og vel.

Hertil kommer, at det også gav indflydelse. »Skolesagen« – som vi kaldte det i Udenrigsministeriet – blev løst og ligestillingen genindført. Samtidig fik SSW gennemført mange af sine mærkesager – ikke mindst på det kulturelle område. Partiet har også fået en indsigt i det slesvig-holstenske regeringsmaskineri,

som det ikke havde før. Det kan være nyttigt fremadrettet.

Og så vil jeg ikke undlade at nævne, at der har stået respekt om Anke Spoorendonk som justits-, kultur og europaminister. Det samme gælder hendes tre kolleger i Landdagen. Så alt i alt: Ja – det var prisen værd.

Og så var der jo også en »happy end« den 7. maj 2017 – altså på valgdagen – i den forstand, at SSW i kraft af den kringledede valgordning med fordelingen 1. og 2. stemme med dertilhørende »Ausgleichmandaten« og »Überhangmandaten« beholdt sine 3 mandater i en Landdag, hvor det samlede mandattal denne gang voksede fra 69 til 73.

Nu er SSW i stedet for at være et regeringsparti – man fristes til at sige: igen – en del af oppositionen i Landdagen. Men jeg har bemærket, at SSW selv betegner sig som »kit« mellem de politiske partier – og i dette tilfælde som »kit« mellem den nye landsregering og oppositionen. Det sker med en tilføjelse om, at man ikke vil bedrive – som det udtales – »fundamental-opposition« – i Landdagen, men i stedet forholde sig sagligt og pragmatisk fra sag til sag.

Det er en god dansk skik. Og det har også givet SSW positiv omtale i tyske aviser. Fra den nye landsregerings side har der også været tale om en fremstrakt hånd.

Jeg tænker her på, at ministerpræsident Daniel Günther udtrykkeligt ønskede, at SSW's gruppeformand, Lars Harms, var med i delegationen ved ministerpræsidentens vellykkede »Antrittsbesuch« i København i september.

Jeg kan i den forbindelse tilføje,

at landet Slesvig-Holsten inden for de seneste årtier er rykket fra periferi til centrum af det danske synsfelt.

Det er der mange grunde til. Arbejdet med den faste Femern-forbindelse har gjort det klart, at delstaten pt. sidder med en del af nøglen til projektets realisering. Hertil kommer andre danske interesser, når det gælder infrastrukturen i nabolandet. Det har bl.a. ført til, at der i 2011 på dansk foranledning blev nedsat en permanent dansk-tysk transportkommission under forsæde af den danske transportminister og den slesvig-holstenske trafikminister.

Hertil komme mange andre spørgsmål af fælles interesse, som enten er nye eller som er blevet intensiveret i de senere år – det gælder så forskellige ting som »dåsepant« i grænsehandelen og flygtningesituationen. Det danske mindretal i Sydslesvig og det tyske mindretal i Sønderjylland har længe været et fælles omdrejningspunkt. Det samme gælder den dansk-tyske mindretalsmodel.

Delstatens øgede betydning i udenrigspolitikken sammenhæng kan aflæses af den officielle modtagelse, som skiftende slesvig-holstenske ministerpræsidenter – inkl. Daniel Günther – har fået i de senere år i København. Her har den røde løber hver gang været rullet ud med besøg på Amalienborg hos H.M. Dronningen, møder med statsministeren og flere fagministre. Det er også et ydre tegn på den betydning, som den danske regering tillægger naboens besøg, at ministerpræsidentens bilkortege bliver ledsaget af 7 motorcykelbetjente rundt i

København – hver gang over to dage.

Jeg har selv været med i 2006 og 2009, hvor Peter Harry Carstensen besøgte den danske regering.

Da der en af disse gange var lidt tid til overs mellem to møder, fik ministerpræsidenten også efter eget ønske lejlighed til at se Den lille Havfrue. Jeg var med i bilkortegen og kan tilføje, at det er første og nok sidste gang, jeg har set Den lille Havfrue sammen med en eskorte af 7 motorcykelbetjente. Det var en speciel oplevelse – også for de derværende turister.

Men tilbage til nutiden.

Over for pressen begrundede Daniel Günther i september sit besøg med, at det var en selvfølge for ham, at hans første udlandsrejse skulle gå til Danmark, som Slesvig-Holsten har så tætte relationer med. Efter mødet med statsministeren tilkendegav han, at: »Vi er enige om ambitioner på vigtige områder som trafik, uddannelse og sundhed, og vil udvikle samarbejdet«. Statsministeren kvitterede for sit vedkommende med et udsagn om, at: »Vi har en tæt forbindelse og deler en flot historie omkring vores fædelige løsning på tidligere stridigheder. Vi sigter mod at øge vores forbindelse til Tyskland og Slesvig-Holsten«.

Det var på denne baggrund også interessant at læse, hvilke signaler over for Danmark, som den nye landsregering udsendte sidste sommer i den 115 sider store koalitionsaftale mellem CDU, FDP og De Grønne. Jeg vil skynde mig at sige, at de kun var positive.

Det blev klart tilkendegivet, at Danmark er Slesvig-Holstens

vigtigste partner i Skandinavien og i Østersøområdet. Landsregeringen vil ifølge koalitionsaftalen bl.a. udbygge samarbejdet med Region Syddanmark og Region Sjælland samt udbygge samarbejdet omkring »Jyllandskorridoren«. Tilsvarende vil man søge at styrke det kommunale og regionale samarbejde i Region Sønderjylland/Schleswig.

Landsregeringen vil også fremme det grænseoverskridende arbejdsmarked, søge at afvikle bestående hindringer for mobiliteten, fremme en bedre social sikring af grænsependlere og fremme gensidig anerkendelse af erhvervsuddannelser. Endvidere næves fremme af det dansk-tyske universitetssamarbejde, sundhedssamarbejde og kulturel udveksling.

Nok så interessant er det, at den slesvig-holstenske landsregering vil videreudvikle – som det udtrykkes: »vores rolle som hovedtrafik- og handelsvej mellem Skandinavien, Østersørummet og andre kontinentaleuropæiske stater« og dermed aktivt være med til at forme Europa.

Dette udsagn får substans i afsnittet om den faste Femernforbindelse, hvis første del har følgende ordlyd:

»Beslutningskompetencen og ansvaret for den faste Femernforbindelse og for nødvendigheden af baglandsforbindelser er et forbundsanliggende på basis af statsaftalen med Kongeriget Danmark. Landet (Slesvig-Holsten) skal følgelig gennemføre de nødvendige foranstaltninger på forbundets (forbundsregeringens) vegne. På baggrund af denne forbundets beslutning vil vi udnytte de nye muligheder, som er forbundet

med dette projekt. De negative virkninger ved baglandsforbindelserne – f.eks. støjbelastning nogle steder i Østholsten – må holdes så lavt som muligt«.

Det virker som om, at teksten her er forsigtigt formuleret, og at den uden tvivl er blevet vendt og drejet i koalitionsforhandlingerne mellem CDU og FDP på den ene side og De Grønne på den anden side. Tilbage står, at den nye landsregering inkl. De Grønne fortsat går ind for den faste Femernforbindelse og, som det nævnes, vil »gennemføre de nødvendige foranstaltninger på forbundets (forbundsregeringens) vegne«. Det er et afgørende punkt, som også blev gentaget, da ministerpræsident Daniel Günther i september var på officielt besøg i Danmark sammen med den slesvig-holstenske trafikminister.

Nu er det med al respekt ikke kun Slesvig-Holsten, der har stor betydning for Danmark. Det gælder også Tyskland som helhed.

Sådan har det været i mange år. Det vil danske eksportører og vognmænd nikke genkendende til. Men det er som om, at det først var ved forbundsdagsvalget i 2017, at det gik op for den danske befolkning – eller i hvert fald for de danske medier. For vi har ikke tidligere oplevet så stor en forhåndsinteresse - fra mediernes side - ved et forbundsdagsvalg. Det var rent ud sagt overvældende. Og fuldt berettiget, når man tænker på den betydning, som Tyskland har for Danmark både økonomisk og politisk.

Samtidig kunne en meningsmåling vise, at det kun er 8 % af den danske befolkning, der fortsat er påvirket af fortidens

skygger, mens 80 % af de adspurgte erklærede sig for positive eller meget positive over for Tyskland.

Udgangspunktet er her, at vi i dag har den samme demokratiske grundopfattelse og de samme etiske værdier – og mange andre lighedstræk. Kort sagt: vi er kommet hinanden meget nær.

Der er derfor god grund til, at vi i Danmark også interesserer os for, hvordan et forbundsdaysvalg forløber, og hvem der danner regering i Tyskland. Denne gang var det sikkert heller ikke uden betydning, at Tyskland står for en stabilitet, som små lande som Danmark har brug for i en mere usikker verden.

Siden har det jo så vist sig, at det med at danne en ny regering i Berlin kan være en vanskelig sag i en forbundsstat, hvor der ikke er tradition for mindretalsregeringer. Men mon ikke tingene falder på plads her i begyndelsen af det nye år.

Ved en tidligere lejlighed har jeg i en nytårstale her i Borgerforeningen nævnt, at den dansk-tyske grænse i praksis er en skillelinje mellem en skandinavisk samfundsmodel og en centraleuropæisk samfundsmodel. Det er altså ikke kun et spørgsmål, om man siger »du« eller »De«, eller at grænsehandelsbutikkerne vidner om et andet afgiftssystem i nabolandet. Det gælder også samfundsindretningen som helhed, hvor der bl.a. er betydelige forskelle på indretningen af hele sundhedsområdet, tildeling af folkepension og plejehjemspladser, arbejdsmarkedsregler, den administrative opbygning m.m.

Det gælder også, når vi taler om

det rent politiske: Spørgsmålet om hvem der har kompetence til hvad. I Danmark er det ret så overskueligt med stat, regioner og kommuner – og hvor det i sidste ende er Christiansborg (ja – og EU), der bestemmer hvor skabet skal stå.

I Tyskland - der som bekendt er en forbundsstat - er det anderledes – og mere forvirrende.

Her tager kompetencefordelingen sig i hovedtræk ud som følger:

1. Forbundet (Bund) er ene-rådende m.h.t. udenrigs-, forsvars-, udlændinge- og skat-tepolitik.

2. Delstaterne – og herunder også Slesvig-Holsten - bestemmer selv over kultur-, skole- og uddannelsespolitik, radio og fjernsyn, politi og kommunale forhold.

3. På andre områder er der tale om en delt kompetence mellem forbundet og delstaterne. Det gælder f.eks. trafik- og boligpolitik samt straffe- og procesret.

4. Som et mix af dette kan det også gælde, at Forbundsdagen vedtager en rammelov, som delstaterne hver for sig kan udfylde og anvende efter eget ønske. Det gælder f.eks. universiteter og højere læreanstalter og betyder i praksis, at reglerne her kan være forskellige fra delstat til delstat.

5. På nogle områder er der også tale om det, man kan kalde for en »konkurrerende lovgivning« mellem Bund og Länder. Delstaterne har således beføjelse til selv at vedtage love om emner, som forbundet ikke har lovgivet om (endnu). Til disse områder kan høre dele af strafferetten, foreningsret, arbejdsret, levnedsmiddelret, forplantnings-medicin og affaldshåndtering.

6. Føderalismereform I – som kom i 2006 - førte på begrænsede områder til en ny variant i magtfordelingen mellem forbundet og delstaterne i form af den såkaldte »afvigelses-lovgivning« (Abweichungs-gesetzgebung). Hidtil havde det været et bærende princip, at forbundslovgivning gik frem for delstatslovgivning og dermed havde forrang. Fra og med 2006 kan det omvendte nu være tilfældet ud fra et princip om, at det er den »seneste lovgivning«, der gælder – uanset, om det er forbundet eller en delstat, der er ophavsmand hertil. Her gælder det altså om at komme »sidst til mølle«.

Det kan på grundlag af det her nævnte ikke undre, at gentagne meningsmålinger viser, at det er vanskeligt for borgerne i Tyskland selv at forstå opgavefordelingen mellem forbundet, delstaterne og kommunerne.

Det gælder også kompetencefordelingen mellem Forbunds-dagen og det tyske andetkammer, Forbundsrådet, samt det indbyrdes samarbejde mellem delstaterne i form af de såkaldte fagministerkonferencer.

Så meget til det politiske.

Nu er det, som jeg nævnte indledningsvis, for mit vedkommende en »gæsteoptræden« her i aften. Jeg vil derfor ikke gennemgå andre sider af livets gang i Sydslesvig i 2017.

Derimod er det magtpåliggende for mig at understrege den betydning, som det danske mindretal har for Danmark.

Mens det danske og det tyske mindretal tidligere var et stridens æble på hver side af grænsen og gav dønninger i det udenrigspolitiske forhold, er de i dag med til at styrke de

bilaterale forbindelser mellem kongeriget Danmark og forbundsrepublikken Tyskland.

Lige som den dansk-tyske mindretalsmodel, er de to mindretal i dag et bindeled, som giver det dansk-tyske forhold en særlig karakter. Hertil kommer, at de også i sig selv udgør en ressource til gavn for de to lande.

For det danske mindretals vedkommende kan man her skelne mellem tre niveauer:

- Det danske mindretal som et aktiv for Danmark i Danmark,
- Det danske mindretal som et aktiv for Danmark i det dansk-tyske forhold,
- Det danske mindretal som et aktiv for Danmark internationalt.

Hvert år vælger 60-65 % af de nybagte studenter fra det danske mindretals to gymnasier – det være sig Duborg Skolen og A.P. Møller Skolen, at påbegynde en videregående uddannelse i Danmark.

Mange forbliver i Danmark efter endt uddannelse. Hvor mange det drejer sig om vides ikke, men det kan i årenes løb tælles i tusinder, der i en kortere eller længere tid er en del af det danske arbejdsmarked og det danske samfund.

Her kan de være en særlig ressource med deres kendskab til to staters samfundsforhold, to staters sprog og to staters »way of life«. Det gælder ikke mindst inden for danske eksporterhverv med fokus på Tyskland. Her som i andre sammenhænge er de sproglige kvalifikationer af uvurderlig betydning i en tid med svindende tysk kundskaber i Danmark.

Det er ikke kun i Danmark nord for grænsen, hvor de mange sydslesvigere udgør en særlig

ressource. Nej – det gælder faktisk også i forhold til det danske mindretal i Sydslesvig. I dagligdagen kan de på lokalt niveau virke som ambassadører for den landsdel, de kom fra og være med til at bidrage danske medborgere en bedre forståelse og en større viden om livet hernede.

Jeg vil ikke lægge skjul på, at det set med mine øjne er en ressource, som det organiserede mindretal kunne gøre mere brug af. Kort og godt: Fordi man er flyttet til Danmark, behøver man ikke at være tabt for Sydslesvig.

Ved festlige lejligheder, er det danske mindretal undertiden blevet karakteriseret som »Danmarks forhave i Tyskland«. Det kan lyde patetisk, men er jo ikke helt forkert. For reelt har eksistensen af det danske mindretal og dets omfattende netværk af institutioner siden 1945 medført, at grænsen mellem dansk og tysk orientering er blevet en overgangszone, hvor den kulturelle grænse i dag befinder sig syd for landegrænsen.

Det danske mindretal gør således Danmark større ved at formidle dansk bevidsthed, sprog og centrale værdier i et tyskdomineret samfund. Det danske mindretal udøver med sine tilbud og aktiviteter en betydelig tiltrækningskraft på det omliggende tyske samfund. Det skaber også alt andet lige en betydelig goodwill over for Danmark.

Det danske mindretal er også en kendt størrelse i Berlin. Det gælder såvel i det af forbundsindenrigsministeriet nedsatte kontaktudvalg med det danske mindretal og i det kontaktorgan, som forbundsregeringen har

oprettet med de fire anerkendte mindretal i Tyskland. Med til billedet hører også, at repræsentanter for det danske mindretal fra tid til anden bliver indbudt til mindretalsmøder med forbundspræsidenten og forbundskansleren.

Eksemplerne viser, at det danske mindretal i flere henseender fungerer som et bindeled mellem Danmark og Tyskland.

Det gælder også internationalt, hvor det danske mindretal i årtier sammen med det tyske mindretal i Danmark har spillet en fremtrædende rolle i den internationale mindretalsorganisation FUEN. Det har givet en stor international kontaktflade, der også er til gavn for Danmark. Personligt har jeg haft fornøjelse af ved særlige arrangementer på ambassaderne i Wien og i Bukarest at være bistået af repræsentanter fra mindretallene her i grænselandet.

Summa summarum: Der er god grund til ved en lejlighed som denne at fremhæve den betydning, som det danske mindretal har for Danmark.

Afslutningsvis vil jeg og Grethe gerne sige tak til de mange, der i det sidste års tid har fulgt vor færd. Tak for hilsner, gode samtaler og venlige tilkendegivelser.

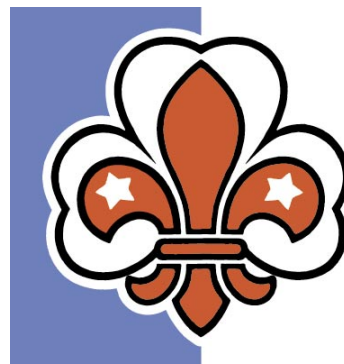
Nu bor vi jo ikke så langt væk, og vi kan stadig følge med i, hvad der sker hernede. Det afgørende er imidlertid, som Grethe har formuleret det, at Sydslesvig er i vore hjerter. Og der bliver det.

Med disse ord vil jeg ønske jer alle et godt nytår.

Henrik Becker-Christensen

Sct. Georgs Gildet i Flensborg »Flensborg Gildet«

Af Jytte Vester, fhv. gildekansler, marts 2010,
† 6. marts 2011
og af Anne-Margrete Jessen, gildemester,
marts 2018

Idéen fødes

Gildebevægelsen var få år gammel, da tanken om et gilde i Flensborg dukkede op. Nazismen fik magten i 1933 og forbød et par år senere alle ungdomsbevægelser. Der måtte kun eksistere en bevægelse - Hitler-Jugend. Ledelsen for den danske folkedel fik lov til at bevare alle organisationer og herunder spejderarbejdet, i alle tilfælde indtil videre. Det korte og lange var, at mindretallets unge skulle være registreret i et forbund/korps, og dermed var i spejderkorpset i forgrunden. Problemet var løst for aldersgruppen op til 16 år. For aldersgruppen over 16 år, der ikke var i korpset, var problemet stort. Hvad kunne der gøres for at redde dem fra Hitler-Jugend? Daværende korpschef Sven Johannsen - Gamle Ravn - skriver i januar 1937 følgende:

»Jeg har det ønske, at alle vore gamle spejderbrødre/søstre sammen med vore unge fra 16 år og opefter vil samsværge sig til et Sct. Georgs Gilde, der vil stå last og brast med korpset«.

I 1936 rettede Gamle Ravn en

forespørgsel til Sct. Georgs Storgildet i Danmark ved Storgildemesteren, om vi hernede i Flensborg kunne oprette et Sct. Georgs Gilde. Dette var ikke muligt p.g.a. den politiske situation. Få uger senere efter denne opfordring blev dansk ungdom fritaget for at melde sig til Hitler-Jugend.

Et nyt forsøg

Midt under 2. Verdenskrig dukkede tanken om et Sct. Georgs Gilde i Flensborg op igen, nu under helt andre forhold. Ved at læse gamle protokoller – begyndende den 4. februar 1944 og sluttende den 14. september 1956 er det muligt at gengive lidt af Flensborg Gildets historie. Den 4. februar 1944 samledes flere spejderførere fra Dansk Spejderkorps Sydslesvig for at danne en art patrulje for førere indenfor Dansk Spejderkorps Sydslesvig. På dette møde besluttedes det at oprette en patrulje – »BP«-patruljen. Navnet »BP«-patruljen brugtes indadtil - udadtil kaldtes patruljen Bjørnepatruljen for ikke at genere de nazistiske myndigheder. I virkeligheden var det for

et Sct. Georgs Gilde en smule tillempet ydre forhold men ellers med samme baggrund som gildernes. Formålet var med få ugers mellemrum at samle førerne til en sammenkomst, der skal være en passende blanding af alvor og fornøjelse. I vedtægterne stod bl.a., at BP's formål er at støtte dansk spejderbevægelse i Sydslesvig. Som hovedregel gælder, at sammenkomsten indledes med 5 minutters »BP«. Dette indlæg gøres til genstand for en diskussion. Strukturen for »BP«-patruljen var lig strukturen indenfor gildebevægelsen. Nogle af »BP«-patruljens medlemmer havde fået kontakt til Sct. Georgs Gildet i Sønderborg gennem landsgildeskاتبمستر Svend Erik Wisse - først gennem spejderarbejdet – senere som gildebrødre. Landsgildet – Storgildet, som det hed dengang, havde på Svend Erik Wisses foranledning overtaget fadderskabet for Dansk Spejderkorps Sydslesvig.

I 1943 blev tre medlemmer af »BP«-patruljen, Hans Futtrup, Hanni Matthiesen og Franz Wingender, optaget i

Sønderborg Gildet. De ville gerne have haft flere med, men grænsen var så godt som lukket, og der skulle et særligt visum til for at krydse grænsen. Det kunne være farligt, for man vidste ikke, hvem der holdt øje med en. En af dem skulle vise sig at være kriminalkommisær Hermansen fra Gestapo i Flensborg. Dette fik man først at vide senere, men det var uden tvivl fleres held, for denne mærkelige mand i Gestapos ledelse i Flensborg holdt hånden over mange.

I BP-patruljen så man det som en opgave at yde hjælp til de kredse, der havde taget kampen op mod nazismen, eller hvor særlig hjælp var nødvendig. Det kunne være modstandskampen nord for grænsen, der var dem, der hjalp vore egne unge, dels gamle spejdere, men også andre over grænsen og under jorden. Der var dem, der ydede bistand i form af madvarer og medicin til koncentrationslejr-fanger, der kom gennem byen pr. bane. Hele dette arbejde aftaltes mand og mand imellem og sammen med to danske sygeplejersker og en tysk apoteker.

I slutningen af krigen lykkedes det BP-patruljen at holde en russisk officer skjult. Han fik en liste med navne på danske sydslesvigere, der formodedes at være i russisk fangenskab. Efter den 10.maj 1945 meldte han sig ved marineskolen i Mørvig og kunne tage hjem. Senere oplysninger tyder på,

at flere af vore landsmænd blev hjemsendt efter denne liste.

Krigen sluttede, og dette betød en lettelse – men ikke en befrielse i samme forstand som nordpå. Hans Futtrup optog allerede i juni 1945 forhandlinger med den daværende Storgildeledelse om oprettelse af et gilde i Flensborg.

Storgildeledelsen lovede, at hvis et gilde blev oprettet i Flensborg, ville det få status som et dansk gilde med alle rettigheder som et gilde i Danmark. Det er med god grund, at Flensborg Gildet kan takke Svend Erik Wisse fra Sønderborg. Han hagede sig fast i den opgave at støtte ungdomsarbejdet, især spejderne og gildet.

Flensborg Gildet en realitet

Søndag d. 18.november 1945 var det så vidt. Flensborg Gildet kunne indstiftes. »BP«-patruljen mødtes med gildebrødre fra Sønderborg Gildet til en gudstjeneste i Helligåndskirken i Flensborg. Efter gudstjenesten gik turen til Borgerforeningen i Flensborg, hvor man samledes til selve festgildehallen under ledelse af Storgildeskattmester Erik Wisse, Sønderborg. Flensborg Gildet blev indstiftet samtidig med, at 10 gildebrødre overførtes, 9 fra Sønderborg, og 1 fra Tønder og 8 nye gildebrødre blev optaget. Forarbejdet i kraft af »BP«-patruljen var hermed afsluttet. Efter den officielle del blev der festet i Borgerforeningen. Der var dog

sat grænser for festlighederne, idet besættelsesmagterne havde fortsat udgangsforbud fra kl. 22.30 til kl. 6.00. Gildebrødre fra nord og syd fra grænsen fortsatte festen til udgangsforbudet hævedes. Dette betød, at gildebrødrene kl. 7.00 om morgenen måtte vandre hjem gennem byens gader iført festtøj. Herefter startede hverdagen. Der var nok at tage fat på. Gildet gik ind i bloddonorarbejdet, som organiseredes gennem Dansk Sundhedstjeneste. En anden og stor opgave var, som beskrevet i protokollen fra maj 1947 at gøre noget for de danske sydslesvigere, der stadig var i krigsfangenskab. Man havde kendskab til 43 deraf alene 17 i engelsk fangenskab. Et udvalg blev dannet. Der blev taget kontakt til SSFs-hovedsstyrelse og en kontorchef i udenrigsministeriet i Danmark i dette spørgsmål. Det bevirkede, at krigsfangerne fik tilsendt pakker og breve. Man havde henvendt sig til kongen, statsministeren, udenrigsministeren og Landsgildet. Ud over dette, havde biskop Fuglsang Damgaard lovet at virke for hjemsendelsen gennem sine forbindelser. Efter krigsfangeres hjemsendelse forelå den opgave at skaffe dem rekreati-onsophold i Danmark. Andre opgaver kunne være at samle danske blade/tidsskrifter til fordeling. En af de store opgaver var og er at støtte spejderarbejdet.

Gildebrødrene i Flensborg

Gildet var strikse. I de gamle protokoller blev som det første nævnt, hvem der var til stede – hvem der havde meldt afbud, og hvem der var udeblevet. Alle blev nævnt med navns nævnelse. For at blive optaget i gildet skulle man først anerkendes – ikke alle er blevet det. Et helt klart krav var, at man skulle have været eller være spejder. Gildebevægelsens baggrund er at støtte spejderarbejdet. For Flensborg Gildets brødre har spejderarbejdet uden tvivl betydet meget. Derfor føler gildet en forpligtelse til at støtte dette ungdomsarbejde.

Spejdergården Tydal

I 1963 blev der virkelig behov for denne støtte. Korpset havde i længere tid været på udkik efter en egnet grund til et spejdercenter i Sydslesvig. Stedet blev fundet – Tydal -. En nedlagt gård nær Eggebek. Midlerne var små – men en byggestensaktion blev sat i gang. Gildebrødre producerede mange sten med indskriften TUE-Dal, og en spejderlilje. Disse blev solgt til fordel for den nye spejdergård. Den i 1863 byggede gård blev delvist nedrevet og genopbygget ved fælles indsats af gilde og korps. Tydal er i dag et naturligt samlingssted, hvor gilde, korps og gæster fra nord og syd mødes. Samarbejdet med Dansk Spejderkorps Sydslesvig er til gavn for begge parter. Gildebrødrene hjælper til med at løse forskellige opgaver- f.eks. i forbindelse med

jamboretter, korpsløb- og lejre og i det daglige spejderarbejde, idet flere Flensborg-gildebrødre er aktive spejdere.

Internationalt arbejde sammen med Dansk Spejderkorps Sydslesvig er Flensborg Gildet med til at støtte opgaver på internationalt plan. Vi har i de senere år arbejdet med to projekter. Det ene drejer sig om støtte til Det Slovakiske Spejderkorps til deres arbejde med Roma-spejdere i Slovakiet. Romaspejderne er en del af Det Slovakiske Spejderkorps, men p.g.a. romaernes ringe anseelse kan de ikke umiddelbart integreres i Det Slovakiske Spejderkorps – korpset har dog den indstilling at spejderarbejdet er til for alle. Projektet finder sted i samarbejde med DSS og er nu blevet en del af det tværkorpslige Østeuropaprojekt, hvilket betyder, at det er blevet et grænseoverskridende projekt med den støtte, der kan gives der. Det, der er brug for i Slovakiet, er lederuddannelse og masser af grej til spejderne. Således kunne vi i marts 2009 sende en stor lastvogn, der var fyldt med lejrudstyr som telte og grej, afsted til Bratislava, Det andet projekt er at støtte spejder- og gildearbejdet i Zambia, hvor der i øvrigt for få år siden på vores foranledning blev oprettet et Sct. Georgs Gilde, som Flensborg Gildet »twinner« med. Gildebrødrene i Zambia arbejder med et skoleprojekt – Peoples Action Forum – som driver flere skoler

rundt om i Zambia. Spejdere og gildebrødre fra Zambia har tre gange deltaget i DSS's jamboretter på Tydal, og for at par år siden, i 2007, var vi nogle stykker fra Flensborg Gildet, der drog til Zambia på genbesøg. Vi blev klar over, at der var mangel på faktisk alt – så da vi kom hjem gik vi i gang med at samle ind. Alt indsamlet materiale kunne oplagres i en lade i Lydersholm i nærheden af landsbyen Rens i Sønderjylland og ved hjælp fra Mellemfolkeligt Samvirke kunne vi i foråret i 2010 pakke og sende en 40 fods container indeholdende bl.a. 300 skoleborde og stole – udrangerede engelske lærebøger – computere – køkkengrej – og meget, meget mere til Zambia. Forsendelsen er vel ankommet, og vi regner med at starte en ny indsamling i indeværende år.

Flensborg Gildet i dag

(Fortsættelse af beretningen om Flensborg Gildet fra 2010 til i dag) Af Ami Jessen, gildemester for Flensborg Gildet (marts 2018)

Flensborg Gildet tæller i dag 39 medlemmer. Gildearbejdet i Flensborg er bygget op som i et gilde nord for grænsen med gruppearbejde, gildehaller og møder. Gildet er en del af gilderne i Danmark og regionalt tilknyttet Sønderjyllands Distrikt. Vi har status som et gilde nord for grænsen med de rettigheder og pligter dette

indebærer – og vi forsøger at holde kontakten så godt som muligt ved at deltage i alle arrangementer, der tilbydes på distrikts – og landsplan. Vi har yderligere en fin kontakt til gildebevægelsen i Tyskland, her specielt til gilderne i Hamborg, Lübeck og Itzehoe.

Flensborg Gildets historie er, som vi har læst foroven, lang og spændende. Især den første del om optakten til at oprette et gilde viser en tro på et ideal – en udholdenhed i en vanskelig tid, hvor man må sige, at kun fantasien satte grænser for opfindsomhed for at kunne mødes om fælles værdier og idealer. Flensborg Gildet har i tidens løb sat sit navn på det danske gildelandkort, selvom vi bor uden for Danmarks riges grænser.

Vi deltager aktivt i de aktiviteter, Sønderjyllands Distrikt tilbyder. Vi er med på de gildeekspeditioner, Sønderjyllands Distrikt tilbyder, og vi er med til at kreere dem. Her kan nævnes flere dages ekspeditioner til Grimstad, til Burg Rieneck i Bayern, til Krakow, til Vilnius, til Rügen, til Stettin og i indeværende år til Wittenberg, Eisleben og Leipzig. Men vi har også deltaget i flere endages ture som til f. eks. Fysing ved Slesvig, til Før, til Egernfælde, til Helgoland.

På Tydal Jamboretten 2015 havde Flensborg Gildet sin egen lejrplads med mange deltagere fra både Danmark og Tyskland.

Jytte Vester var medlem af internationalt Udvalg i 2009 til sin død i marts 2011. Fra 2013-2017 var Inger Pfingsten og jeg medlemmer af Internationalt Udvalg på landsplan, så vi var med til at udvikle Sct. Georgs Gilderne i Danmarks internationalt betonedede tiltag. Det var meget interessant og udviklende, og allerbedst var det, at der var et ganske naturligt samarbejde over grænsen. Flensborg Gildet med Helmut Werth som daværende leder var særdeles aktiv under forberedelsen af Landsgildetinget 2013, der fandt sted på A.P. Møller Skolen i Slesvig. Det var Sønderjyllands Distrikt, der stod for arrangementet, men Flensborg Gildet var naturligvis stærkt involveret grundet sin lokale placering i Sydslesvig. Landsgildetinget blev en bragende succes, og vi kunne med stolthed notere, at vores daværende egen gildemester, Helmut Werth, blev valgt som landsgildemester, et embede, han stadig beklæder, da han blev genvalgt på sidste Landsgildeting i Køge i 2015 og atter blev genvalgt på Landsgildetinget i Fredericia i 2017. Der skal lyde et stort tillykke til Helmut for genvalget.

På Flensborg Gildets foranledning kunne Sydslesvig sende sit bemærkelsesværdige Sct. Georgs-budskab ud til hele Norden i 2014. Budskabet var skrevet af den gamle Flensborg spejderdreng Karl Otto Meyer og vakte stor opmærksomhed i

hele Norden.

Flensborg Gildet har via Inger Pfingsten og mig kunnet fortælle om Sydslesvig på mange Fellowship-aftener rundt omkring i Danmark. Landsgildemester Helmut Werth præsenterer Sydslesvig på utallige møder rundt omkring i hele Kongeriget, og den ledende position, han har, bevirker, at rigtig mange gildebrødre i Danmark har fået øje på Sydslesvig og Flensborg Gildet. Vi er ligeledes blevet flittige bidragydere til landsgildebladet Sct. Georg, så gilderne i Danmark kan notere, at vi er eksistente.

Fredslyset

Flensborg Gildet deltager i Fredslysarrangementet og har i de senere år også bragt lyset på en lidt utraditionel måde, nemlig med sejlbad over Flensborg Fjord fra Kollund Mole til Havnespidsen i Flensborg. Efterfølgende har der været aftenandagt i Helligåndskirken, Sct. Hans, og Sporskifte Danske Menigheds kirkesal. Endvidere har vi haft et fantastisk lysshow med Fredslyset på Tydal. I 2016 og 2017 har vi forbundet Fredslyset med en stor indsamling til fordel for de hjemløse i Flensborg.

Spejderarrangementer

Flensborg Gildet har ved utallige lejligheder i årenes løb understøttet Dansk Spejderkorps Sydslesvigs aktiviteter. Her kan nævnes spejderløbene i Slesvig og Husum, Tydal

Jamboretterne, ulvedagene og så de legendariske Løvebrøl, som stadig finder sted hvert år i februar. Og det er jo klart, at Flensborg Gildet vil blive ved med det.

Støtte til Zambia

Flensborg Gildet har været med til at sende 4 store containere med skolemøbler mm til Zambia i Afrika. Den sidste sendtes på Tydal Jamboretten i 2015.

Venner i Zambia

Venskabet med vores nuværende gildemedlemmer i Zambia startede i 1997, da en delegation på syv voksne zambiske spejdere deltog i Cyber-Jambo på Tydal. I 2001 deltog de atter i Tydal-Jamboretten, og det

var der, at vi foreslog vores zambiske lejrdelegerede at starte en gildebevægelse i Zambia. Dette skete ved landsgildeledelsens daværende internationale sekretær Niels Rosenboms store hjælp, og de zambiske gildebrødre er nu fuldgældige medlemmer af verdensbevægelsen ISGF (International Scout and Guide Fellowship). Zambierne deltog i de følgende jamboretter på Tydal, nemlig i 2006 og i 2011. En delegation fra Flensborg Gildet besøgte gildevenner i Zambia i 2004 og i 2007.

Jennifer Chiwela, der er med i gildeledelsen i Zambia, var leder af PAF, Peoples Action Forum, der driver en lang række private skoler i hele Zambia,

og det specielt ude i landområderne.

Nu er det Jennifers datter Gina Chiwela, der har overtaget ledelsen af PAF. Gildebrødre fra Flensborg Gildet og ledere i DSS og DDS har været med til at sende 5 store containere med skolemøbler og meget mere til Zambia siden 2009. De ankom den 14. november 2015. Der er startet en lille forening, der hedder PAF-Denmark, der har fået finansieret forsendelsen af containerne først via Mellemfolkeligt Samvirkes »Genbrug til syd« og nu via Dansk Missionsråd, der har overtaget »Genbrug til Syd«.

Vi ser frem til mange nye glade og indholdsrige oplevelser i Flensborg Gildets regi.

Gilde-ekspedition til Gildespejderne i Zambia i 2007.

*I midten med solbriller, Jytte Vester.
Nr 2 set fra højre, Ami Jessen.*

Langs Fjord og Dam 2017/2017
Forlaget Gammelting

Haderslev i 1960'erne En sang for en provinsby

Af Mogens Berg

Mogens Berg, f. 1950 i Haderslev. Cand. Mag.
Pensioneret gymnasielektor. 1971-1985 bosat i København, 1984-2010 bosat forskellige steder i provinsen, 2010 – igen i København.

Artiklen er meget interessant, da den fortæller om en national stemning i Sønderjylland, der er meget lig den stemning, der herskede syd for grænsen i 1960'erne.

Artiklen gengives her i Thyra Vold med forlagets og forfatterens tilladelse. (red)

I Haderslev i 1960'erne var der musik. Den var overalt. Den var blandet. Der var fællessang, folkesang, sang ved kaffebordet, sang i kirken, sang og musik i gaderne, ja over det hele. Det var musik af meget blandet karakter. Der var den gængse musik, som strømmede ud af radioen om søndagen i Giro 413. Programmet startede med et par militærmarcher, så kom den lidt blidere musik som Lumbye og Gade og til sidst den lette og måske mere populære musik. Dem, som vi alle kunne synge med på, som mange kunne lide, og som andre syntes var plat og fordummende. Men vi hørte det hele, og vi kunne lide det hele.

Som halvstor dreng blev jeg meldt ind i FDF som de andre på vejen også blev det, og hvad var mere naturligt end at melde mig som orkesterelev, da jeg kunne. Vi blev introduceret til musikken gennem et kursus i nodeteori med mærkelige ord og med en evne til altid at tælle: Vi talte takter for at kunne falde ind det rigtige sted i musikken. Som halvgammel mand i nutiden kan jeg stadig falde i. Når min kone og jeg hører noget god musik, kan hun finde på at spørge: Tæller du med? - og det gør jeg.

Som orkester havde vi den store oplevelse at marchere i gaderne med hornmusikken på de 4 adventssøndage, hvor butikkerne havde åbent. Det gjorde vi i al slags vejr - i regn og slud skal

musikken ud!

Den sidste uge før jul marcherede vi rundt hver dag sent på eftermiddagen. Vi kunne sikkert ikke se noderne, og undertiden frøs ventilerne på hornene fast, så det har nok ikke lydt så godt. Men hvad gør det? Festligt var det da.

Desuden havde vi en tjans med at spille salmer fra Domkirkens top. Lige under spiret er der en dør mod både syd og nord. Der spillede vi hvert år til jul, nytår, påske og pinse kl. 12 middag. Det viste sig senere, at der var en meget gammel tradition med at spille messing fra kirkens tårne. Senere forsøgte Slesvigske Fodregiments musikkorps at tage traditionen op, men da var det vist for sent at genoplive ideen. Så vidt jeg ved, er Haderslev det sted i landet, hvor traditionen holdt længst.

Pigtråd og jazz på Harmonien

Men 60'erne havde en underside, som efterhånden blev overside: Jørgen Ingmann, Cliff og The Shadows og Beatles tog over. Guitaren og forstærkeren blev mere interessant end basunen, og hornmusikken blev langsomt lagt på hylden. I Hotel Harmoniens store sal spillede nogle af landets kendte orkestre for fulde huse. Vi var ikke gamle nok til at komme ind, så vi måtte nøjes med at stå ved de store vinduer ud mod parkeringspladsen og lytte til musikken. Lykken var, hvis de tunge gardiner ikke var rullet helt for, så vi også kunne få et glimt af dem, der spillede. Jeg tror, jeg har oplevet både Peter Belli og Sir Henry og hans Butlers på den måde.

Senere fik vi lov at komme indenfor. Interessen skiftede gradvist til jazz, og Haderslev Jazzklub var vist landets største en overgang. Specielt var julejazzen og påskejazzen hits. Man måtte ikke spille musik offentligt på de store helligdage, så præcis kl. 24 1. juledag og 1. påskedag startede orkesteret under stor jubel. Specielt var påsken populær. I en årrække spillede Chris Barbers Jazz Band fast i klubben, og der var virkelig fuldt hus. En times tid inde i koncerten flød toilettet sædvanligvis over på grund af de mange mennesker, og det var en giftig affære at gå derud, men hvad gør det? Koncerterne var vellykkede. Der var vel 700-800 mennesker, der stod og klappede med på Monty Sunshines udgave af Ice Cream og High Society.

Der var blues. Jeg kan huske Sonny Terry og Brownie McGhee, Delta Blues Band og mange andre. Valdemar Rasmussen kom forbi med sit orkester og havde Steen Vig med. Det var et af de store øjeblikke.

Mellem dansk og tysk

Haderslev var dog andet end pigtråd og jazz. Byen ligger i et grænseland, og det kom også til at præge os. Selvfølgelig var 2. Verdenskrig et vigtigt emne for os, men »den tyske tid« fra 1864 til 1920 betød måske lige så meget. Alle havde en slægtning eller kendte en, der havde personlige erfaringer fra den tyske tid. Det lå mellem linjerne, at en fortyskning ikke måtte finde sted igen.

Og skellet var der. Haderslev havde et tysk og et dansk apotek, og man kom kun på det ene af dem. Byen havde en tysk skole, en tysk læge, tyske og danske forretninger for alting, en musikbutik, hvor man heller ikke plejede at komme, med mindre denne butik lige havde den plade hængende i vinduet, som man ønskede sig. Så gik man derind alligevel. Der var mange gamle tyskere, som var meget flinke, men som i vores opdragelse havde den underforståede beskrivelse på sig: "han er tysk". Der var ingen fjendtlighed mellem os og "dem", men den der underforståede mening var der altid. Senere fandt jeg ud af, hvad det handlede om. Det kommer senere. Det daglige forhold var lidt mere afslappet og praktisk. Vi tog på ture til Flensborg og Slesvig og benyttede undertiden lejligheden til at købe en pakke smøger, en flaske vin og måske en enkelt gang en flaske sprut for meget, til at toderne syntes om det. Der var streng kontrol ved grænsen i Kruså, men det var spændende og oplivende at komme over med sin kontrabande, uden at etaten opdagede det.

Grænsehandelen havde gyldne tider, og da pornografien blev tilladt i Danmark gik handlen især den anden vej. Nå ja, de havde vel godt af at prøve det også.

Samhørighed og gensidig forståelse

På trods af denne opdeling i dansk og tysk var der en dyb forståelse blandt folk. Alle vidste hvad man var, og alle respekterede det uden at rynke på næsen af det. Der var gået mange år siden 1920, og netop 2. Verdenskrig havde nok bidraget til forståelsen af, at nu var det, som det var. Det skulle aldrig laves om!

Man havde alle sin egen stolthed. Vi danskere tog til årsmøde i Sydslesvig hvert år i juni måned, og FDF-orkesteret spillede stolt danske nationale sange og marcherede med danske flag gennem byerne. Der var mange tilskuere til dette - og hvem? Tyskere såmænd. De nød også optrinet og musikken. En lille sidebemærkning. Et år spillede vi i en landsby lige vest for Flensborg, vel sagtens Harrislee. Vi marcherede med fuld musik på hovedgaden og blev bedt om at spille "Dengang jeg

drog af sted", når vi passerede et bestemt hus. Der boede en rådmand eller en højtstående politiker fra Flensborgs byråd. Han var meget tysk og ikke meget for alt det danskerpjat. Vi mente, at det kunne være en unødvendig provokation, men vi gjorde som man bad om, og der skete da heller ikke noget ved det. Om aftenen var der møde i den lokale danske skole med taler, kaffe og utallige slags kager. Hovedtaler var førnævnte politiker! Han havde et lille smil på læberne, og konstaterede, at han havde hørt marchen, da vi passerede hans hus. Nå ja, mente han, når nu det lød ret godt, så var det måske ikke så slemt endda. Sådan klarede han situationen.

På samme måde mødtes tyskerne jævnligt på Knivsbjerg og holdt stævne. Jeg tror ikke, at politiet holdt ret meget ekstra vagt ved den anledning. Hvorfor dog? De skulle da have lov til at hygge sig lige som vi gjorde. Det er nok ikke tilfældigt, at Danmark og Tyskland etablerede et institut for grænseregionsforskning i Flensborg, oven i købet i Chr. IV's smukke, gamle kompagnihus ved havnen. De nationale følelser skabte en stolthed og en accept af, hvad man stod for. Det hedder mellem-folkeligt samvær.

Begyndende ungdomsoprør

Fra midten af 1960'erne skete der noget nyt. I de større europæiske byer begyndte ungdommen et oprør mod de gamle og fastlåste traditioner. Vi hørte og læste om hvad der skete, men der var ikke demonstrationer og gadekampe i Haderslev. Uden synlige tegn kunne tiden dog ikke glemmes. Nogle drenge begyndte at lade håret vokse, nogle droppede studenterhuen til forældrenes store fortrydelse, og nogle blev militærnægtere. De ville ikke indgå i et væbnet forsvar og slås mod andre folk. Vi var jo alle mennesker! Jeg fandt en udstationeringsplads som civil værnepligtig i København. Ud over, at København var et spændende sted med en masse god musik, var byen ved at blive et internationalt mødested, specielt for jazzen. Jeg blev i byen i 14 år, kom til Falster og Vestjylland og er nu vendt "hjem" til København igen. Grinede københavnere af min jyske accent? Nej, det

gjorde og gør de ikke. Som en dame en gang sagde: "Der er mange sønderjyder i København." Det jeg reagerede imod i Haderslev var måske mest af alt, at man evig og altid sang de samme sange, "For en fremmed barskt og fattigt", "Vort Modersmål er dejligt," og så især "Det haver så nyligen regnet." Jeg havde altid syntes, at Sønderjyllands "nationalsang" var noget romantisk sludder. Jeg bekendte mig selv til den gamle folkevise af samme navn, den handlede trods alt om noget, jeg kunne forstå - kærlighed mellem mand og kvinde.

I 1986 arbejdede jeg på en efterskole på Falster. Vi havde et arrangement til fordel for Flygtning '86, og jeg var konferencier ved koncerten. Vi havde fået Trille til at komme og synge, og stemningen i salen var næsten ikke til at skære igennem. Vi spurgte, om hun ville give et ekstranummer, og det ville hun gerne. Hun sang "Det haver så nyligen regnet" med Johan Ottosens tekst, for som hun sagde: "Det er jo det, det hele handler om." Da lyttede jeg efter teksten, og jeg blev ramt af en forhammer. Her stod hun og forklarede gennem sangen, at kærlighed, venskab, håb og forståelse er det vigtigste af alt.

"Det haver så nyligen regnet" er skrevet af Johan Ottosen omkring 1890 og blev brugt ved en flok sønderjyders besøg i København. Da var der gået 26 år siden landsdelen blev tysk, og ingen vidste, om den nogen sinde ville blive dansk igen. Læs selv teksten og bliv klogere. Den fornemmelse jeg fik den eftermiddag i en gymnastiksal har levet i mig lige siden, dog i en lidt mere altfavnende form end da jeg var ung i 60'erne.

Næste skridt

1960'erne bragte meget nyt og godt med sig. Vi opnåede en form for forståelse af, at gamle og unge alle har noget positivt at bidrage med, og vi lærte, at "de andre", hvem de så end er, respekterer denne mangfoldighed. Det er måske det mest positive, der er kommet ud af årtiet. Jeg ved ikke, om sønderjyder er bedre end andre, men de/vi har lært at leve med hinanden på en god og sund måde. Sproget betyder mindre. Jeg begyndte at spille jazz i forskellige orkestre, især big-bands.

Jazzen har samme sprog over det hele! På den måde er musik kommet til at betyde noget for mig gennem hele livet, ikke kun den eksperimenterende jazz og beat, men også de gamle sange som den jeg har nævnt et par gange!

Mojn!

Efterskrift

Denne gamle folkeviser er gendigtet af Svend Grundtvig i 1861. Melodien bruges også til den bedre kendte sønderjyske sang af samme navn. Her følger, for sammenligningens skyld, de to tekster:

Folkevisen:

Tekst: Folkeviser

Melodi: Folkemelodi

Det haver så nyligen regnet,
og de træer, de dryppe endnu.
Hvasse vind, tjørnen stind har dig såret,
de har revet din kåbe itu.
Men trods regn og trods blæst
og trods storm af nordvest
stander jeg dig dog alle tider næst!

Jeg kan se på de øjne så klare,
at du haver for nyligen grædt.
Regn på kind, sorg i sind, hvasse tjørne
i dit hjerte så lyst og så let!
Hver en tåre på kind
som hver fryd i mit sind
haver du jo alene udi vold!

For din fod ved hvert fjed vil jeg sprede
hver en blomst, hvert et duftende blad,
hver en fugl fra sit skjul vil jeg kalde,
de skal kvæde og kvindre dig glad.
Lad dem blomstre i ly!
lad dem svæve ved sky!
de kan ej få min angst til at fly

Nu i morgen, når solen står højest,
for din moder jeg stedes med bøn,
mæler blidt, spørger frit: Kære moder!
må jeg være din trofaste søn?
Se, det lysner i sky!
hør, det ringer fra by!
du er min, som for evig jeg er din!

Den sønderjyske udgave:

Tekst: Johan Ottosen

Melodi: Folkemelodi

Det haver så nyligen regnet,
det har stormet og pisket i vor lund.
Frø af ugræs er føget over hegnet,
åg, på nakke og lås for vor mund.
Årets løb har sin lov,
det blev lyst i vor skov
ak, hvor kort, indtil alt er stormens rov!

Det har regnet, men regnen gav grøde,
det har stormet, men stormen gjorde stærk
Som de troede, at skoven alt lå øde
så de vårkraftens spirende værk.
For de gamle som faldt
er der ny overalt
de vil møde hver gang der bliver kaldt.

Og de troede, at hjertebånd kan briste,
og de troede, at glemmes kan vor ret.
De skal vide, de aldrig ser de sidste,
de skal vide, at ingen bliver træt.
Thi som årene randt,
sås det, båndene bandt,
kræfter fødtes, for kræfterne, som svandt.

De kan spærre med farver og med pæle,
de kan lokke med løfter og med løn.
Fælles sprog giver vore tanker mæle,
fælles vilje gør kampdagen skøn
Nye stridsmænd skal her,
nye stridsmænd skal dér
slutte kreds om den fane, vi har kær.

Ja, det haver så nyligen regnet,
og de træer, de drypper endnu.
Mangen eg er for uvejret segnet,
men endda er vi frejdige i hu.
Viger ej ud af spor
for vi kender det ord:
det har slet ingen hast for den som tror.

Spørgsmål til medlemskab og adresseændringer bedes rettet til:

Horst-Werner J. Knüppel

Mail:horst.wj.knueppel@gmail.com

Spejderhuset i Sporskifte takker Slesvig-Ligaen for hjælpen

Tak til Slesvig-Ligaen

Spejderhuset i Sporskifte blev rigtigt taget i brug første gang, da der blev afholdt juleafslutning for alle gruppens spejdere i begyndelsen af december 2017. Der er 96 medlemmer. I mellemtiden er der rigtig gang i spejderarbejdet i huset. Der er blevet afholdt mange spejdermøder i mellemtiden til stor glæde for både spejdere og ledere.

Vi vil endnu engang af hjertet sige Slesvig-Ligaen tak for muliggørelsen af Spejderhusets oprettelse via Hans og Gertrud Thranes arv. Tak for al bistand i forbindelse med hele processen til det færdige, pragtfulde resultat til gavn for mindretallets børn og unge. Det syder af aktiviteter i de skønne mødelokaler med den helt rigtige spejderatmosfære. Vi er bare så glade og taknemmelige.

*Der arbejdes
med at lave
lejrbaalsstole.*

*Hjælp skal der til en
gang imellem.*

**Med stor spejderhilsen
Gruppebestyrelsen**

SSF i Hatsted takker Slesvig-Ligaen for hjælpen

Hatsted SSF er en forholdsvis lille forening med lidt over 100 medlemmer. Vi holder til i det danske forsamlingshus i Hatsted, der tidligere har været både skole og børnehave. Forsamlingshuset bliver benyttet af SSF og af spejderne, Stjernegruppen Husum. Hver måned afholder vi flere aktiviteter for vore medlemmer, både store og små, og spejderne har deres ugentlige møder. Vores lokale skal derfor tilgodeses mange forskellige aktiviteter. Det er alt fra klippe klistre og oplæsning, til madlavning osv. I de seneste år har vi oplevet en stigning i fremmødet af børnefamilier, og derfor også et stigende behov for at tilgodeses familierne i vores forsamlingshus. Vi søgte derfor Slesvig-Ligaen om midler til nye skabe på hjul. Skabe der kan være fleksible og bruges som rumdelere til at skabe et hyggeligere miljø til vore aktiviteter. Ligeledes blev der søgt om midler til at skabe en hygge-krog med legemåtter for de mindste medlemmer. Vi var meget taknemmelige, da vi erfarede, at vi var blevet tilgodeset med en donation. Bestyrelsen besluttede at give hele rummet en overhaling, så i skrivende stund er maleren i gang. De nye møbler er bestilt, men ikke kommet. Vi glæder os rigtig meget til at kunne indrette rummet, og til at vise vore medlemmer et tidssvarende og hyggeligt rum.

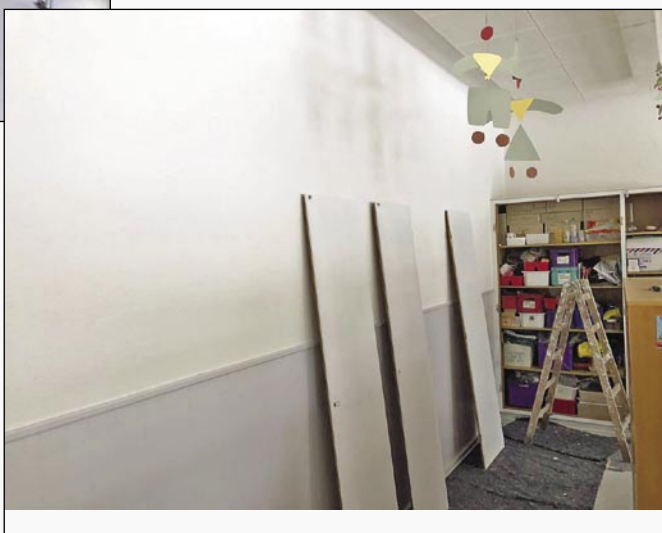

Sådan så rummet ud inden vi modtog donationen fra Slesvig-Ligaen.

Rummet bærer præg af, at især spejderne har deres aktiviteter her.

*Sådan ser rummet ud i skrivende stund.
Maleren er i gang.*

Jeg takker mange gange,
på vegne af SSF Hatsteds bestyrelse
Jeanett Maria Larsen
Formand

Vandreture i Sydslesvig

Ja, landet er lidet. Digt af M.P. Ejerslev

1. Ja, landet er lidet, fra hav til fjord
er der næppe en halv dags fart;
for den, som målte det skridt for
skridt,
blev det stort og dyrebart.

2. For tredive tusinde trætte mænd,
der målte det fod for fod
hin bitterlig kolde vinternat,
blev det stort gennem sorg og blod.

3. I slægt efter slægt, i vår og i høst,
fra marsk, over sletten til Sli,
har bonden med arbejdsmødige trin
målt ager og hede og sti.

4. Var landet end lidet, dets skæbne blev
stor,
gav genlyd fra bælder og sund;
dets tro blev vore prøve, dets nød blev
vort fald,
dets håb bliver sang i vor mund.

5. Ja, landet blev stort gennem
landsmænds tro,
blev dyrt gennem tabte slag,
blev Danmarks skæbne og dansk symbol
gennem nat og den dæmrende dag.

*M.P. Ejerslev. "Sydslesvig".
I "Snoghøjsangbogen", 1937.*

Vil man opleve Sydslesvig, skal man følge Ejerslevs konstatering i første vers i ovennævnte smukke sang, nemlig at man skal "måle Sydslesvig skridt for skridt" for at finde ud af, hvor stort og dyrebart det er.

Der findes utroligt mange skønne vandrestier i Sydslesvig, der er egnede til at lære Sydslesvig at kende, og to af dem, som ovenikøbet er IVV-vandrestier, ligger i Bordelum, en af de smukke landsbyer med de mange seværdigheder, som ligger i Nordfrisland, lige op ad gest-randen.

IVV betyder Internationaler Volkssportverband, der er en international vandreforening, som Danmark også er medlem af via vandreforeningen Fod-

slaw, Dansk Marchforbund m. fl. Vandringsmænd og -kvin-der kan erhverve et stempel i et vandringshæfte, når de har gennemvandret en af stierne. Således kan de »optjene« deres vandrede kilometre og få en vandremedalje for tusind kilometer, hhv. 2000 km, 5000 km osv. der vandres. Startkortene kan erhverves for to Euro i Team-tankstedet, der ligger ved B5 nr. 13, 25342 Langenhorn, ca. 3 km væk fra startstedet, nemlig parkeringspladsen foran sendemasten på Stolbjerg (Stollberg).

Bordelum har været beboet også i Jernalderen. Det vidner de mange urnegrave om lige ved Stolbjerg (Stollberg), der ligger 43,4 m over havets overflade.

Fund af slagter viser, at der har

stået smelteovne, der smeltede jern ud af myremalm, der ligger i op til en meters tykkelse i undergrunden.

Navnet Stolbjerg tyder på, at det har været et sted, hvor Asatroen dyrkedes i vikingetiden.

Fra den høje sendemast på Stolbjerg med udsigtsplatform kan man ved klart vejr se ud over vadehavet med halligerne og øerne. Det er et pragtfuldt syn.

Der står også en særskilt udsigtsplatform på stedet, der giver et flot udblik, men det kan betale sig at vove sig op på sendemasten ad de mange trapper.

Lige ved siden af udsigtsplatformen er der opbygget en kulisselandsby, der viser med illustrationer og fortæller med tekst om, hvordan man har levet her i Jernalderen, og hvordan man dengang har udvundet jern af myremalm.

De to pragtfuldt tilrettelagte vandrestier viser Bordelums skønhed.

Læg mærke til de mange smukke huse undervejs og tag også en afstikker til Sct. Nikolaus Kirken i Bordelum og til Helligkilden lige ved kirkens fod, hvortil folk valfartede langvejs fra specielt i årene 1808-1810.

Drik dog ikke af vandet, da der er for meget ammonium-nitrogen i.

Bordelum Kirke er bygget af munkesten i begyndelsen af 12 hundrede-tallet. Der er meget, der tyder på, at den ret afsides beliggende kirke, der

ligger uden for landsbyen, er sat ovenpå et tidligere hedensk helligt sted. Tag et kig ind i den interessante kirke. Der er for det meste åbent om formiddagen på hverdagene.

Geologisk udstilling

Undervejs kan en geologisk udstilling af såkaldte ledesten langs med vejen give et godt indblik i istidens transport af sten og klippestykker.

Vandrestien fører forbi nogle smukke kunstigt anlagte fiske-damme med et rigt fiske- og fugleliv.

Desuden fører den hen over et overordentligt smukt hede- og moselandskab med mange sjældne planter og et righoldigt dyreliv. Området er fredet.

Der er et ret stort offentligt toilet ca. 50 m fra parkeringspladsen ved udsigtstårnet.

Gå på opdagelse i Bordelum!

Efterfølgende kan I køre til den hyggelig by Bredsted for at få en bid mad eller en kop kaffe i den hyggelige by.

Anne-Margrete og Leif Jessen

Jo mere vi er sammen....

Besøg på Vestermølle Danske Skole

“The more we are together” lyder det fra engelskundervisningen i 4. klasse på Vestermølle Danske Skole.

Vestermølle (Elsdorf-Westermühlen) er en landsby sydvest for Rendsborg. Vi er på besøg og titter ind ad døren på skolens første sal (den gamle skolelederlejlighed) og ser og hører glade børn synge sangen på engelsk.

“Let us sing this nice song!”, siger lærer Alex Carving Ahn, der er vikar på skolen. (Alex skrev årsmødesangen 2012 “Fra løven i nord og til Ejderen” sammen med Magnus Werner).

»The more we are together« findes også i dansk version. Der hedder den “jo mere vi er sammen...”, og den tekst passer fuldt og helt til ånden på Vestermølle Danske Skole.

Jo mere vi er sammen, er sammen, er sammen
Jo mere vi er sammen, des gladere vi bli’r
For din ven er min ven, og min ven er din ven
Jo mere vi er sammen, des gladere vi bli’r.

Her på skolen er børnene sammen i bogstavelig forstand. De leger sammen på tværs af klasserne, og det er helt tydeligt at se og høre, at de er vant til det. Der er ingen råben og skrigen, og der leges på livet løs i pausen. “Må vi lege i legekøkkenet?” spørger en sød pige skoleinspektør Gitte Hougaard-Werner om, og svaret er naturligvis ja. Der er også en lille spændende legehems under loftet, som man kan klatre op til via en stige. Ja, hver plet i klasselokalet og i det tilstødende lokale er udnyttet. Skolebiblioteket er indrettet på den gamle scene. Så hyggeligt! Alt lyser i mange forskellige farver.

Mens vi står der i klassen i frikvarteret og snakker med skolens leder, Gitte Hougaard-Werner, kommer postbudet ind og lægger posten på en reol i klasselokalet. Det kvindelige postbud smiler, og det er helt naturligt for alle, at hun bare kommer ind. Hun får et smilende nik fra skoleinspektøren, og det er nok det, der kendetegner Gitte: Smilet og hjertevarmen! Ja, denne hjertevarme kendetegner hele skolen!

Det første positive budskab, man får på skolen, læses på skolens vestvendte gavlside. Vestermølle Danske Skole, står der indbydende i mange farver, og det får én straks til at føle sig godt tilpas på skolen med dens børnevenlige indretning.

“Vi satser meget på tæt kommunikation med forældrene og med det omgivende samfund”, siger Gitte Hougaard-Werner, der også er engageret næstformand for SSF’s landsforbund. “Hvert barn har en kontaktmappe med en “postkasse” i, og på denne måde kommunikerer vi med forældrene. Det går fantastisk godt og problemfrit. Ja vi kommunikerer selvfølgelig også via telefon, mail, sms, messenger og WhatsApp, og vi sørger for, at eventuelle konflikter bliver afklaret hurtigst muligt, helst med det samme.”

Der er intet decideret ungdomsarbejde på skolen i fritiden. Hvis børnene vil være spejdere eller dyrke sport eller andet med dansk fortegn, skal de deltage i tilbuddene omkring Ejderskolen i Rendsborg, der. Man skal køre 14 km for at komme til Ejderskolen. Det er den stedlige SSF, der giver de kulturelle tilbud på den danske skole i Vestermølle.

Forældrene bakker skolen op på alle måder. 98 % af forældrene er medlemmer af SSF, der har en stærk position i området. Skolens gymnastikundervisning foregår i den nedlagte tyske skoles sportshal. Vestermølle Danske Børnehave ligger lige ved siden af skolen.

Den smukke bygning rummer 18 børn. Der kommer otte nye elever til skolen efter sommerferien, og seks elever forlader skolen, så Vestermølle Danske Skole vil have et elevtal på 20 elever efter sommerferien.

Der lægges vægt på, at alle informationer kommer ud på dansk. Der er en stor opslagtavle på indgangsdøren, hvor man kan se udklip af alle omtaler om skolen, om SSF tilbud osv. Det er vigtigt og fyldigt læsestof, der er med til at styrke skolens identitet som dansk skole. Vestermølle Danske Skole er den sydligst beliggende danske skole i Sydslesvig. Skole- og SSF-arrangementer tiltrækker mange forældre, pårørende og venner af skolen og af børnehaven.. Der bakkes op omkring disse arrangementer, der kan tiltrække flere hundrede mennesker. Skolen er godt udstyret med computere og andet undervisningsmateriale. I det tilstødende klasseværelser er der et tilstrækkeligt antal computere til elevernes brug. På første sal er den gamle skolelederlejlighed bl. a. taget i brug som klasseværelse og som kontor. Vi havde et mere end godt indtryk af Vestermølle Danske Skole, der bar præg af de ansattes personlige engagement og lyst til arbejdet i et dejligt samspil med elever og forældre. Der var varme, ånd og “farver” på stedet. Vi sporede en vidunderlig kombination af et særdeles dygtigt fagligt arbejde og et praktiseret kærligt socialt samspil, der var præget af empati og omhu.

I sidste ende er det det personlige engagement, der bærer børnehave- og skolearbejdet fremad. God vind med henblik på jeres dygtige og engagerede arbejde med aldeles dejlige børn, Vestermølle Danske Skole!

I fortjener det!

Anne-Margrete og Leif Jessen

ER DER EN FERIAVÆRT GEMT I DIN FAMILIE?

Sommerferien nærmer sig og mange ferieværter glæder sig allerede til at modtage et ferie-barn i 1 eller 2 uger i juli 2018. Nogle har holdt ferie sammen i en årrække, mens det for nogen er første gang, de skal prøve det. Perioderne i 2018 er 7.-14. juli og 14.-21. juli 2018.

Man kan både blive ferievært eller ferie-barn i Danmark, ligesom man kan blive ferievært eller ferie-barn i Sydslesvig – og alle tilmeldinger finder man på www.feriebarn.dk

MANGE GODE HISTORIER ÅR EFTER ÅR

At få et ferie-barn er en oplevelse for hele familien - det er spændende, når der »flytter« et barn ind, som man har fælles interesser med, men som samtidig er dansk på en anden måde, end man selv. Feriebørnene fra Sydslesvig er elever på de danske skoler i Sydslesvig og vokser op med to (eller flere) sprog og kulturer. Børn og ferieværter bliver kyndigt matchet efter alder, køn og interesser for at sikre den bedste forudsætning for et sjovt og lærerigt møde. Som ferievært skal man ikke yde noget særligt eller stille hele familiens struktur på hovedet. Man skal bare holde sommerferie helt som man plejer, og lade ferie-barnet flette ind.

FERIEVÆRT I DANMARK: »SOM AT FÅ EN SØSTER«

I sommeren 2015 havde familien Skydt fra Fåborg nær Varde for eksempel for første gang et ferie-barn – og det var en stor succes for alle familiemedlemmer. »Vores datter kunne på en måde opleve et »søskendeforhold« igennem vores ferie-barn« siger ferieværterne Mads og Anni – og hvis de skulle pege på, hvad man får

ud af at få et ferie-barn, siger de, at det - udover at være en dejlig oplevelse for både ferie-barn OG feriefamilie - er som at få en ny søster. Mads og Annis datter Victoria er enebarn og kunne på en måde igennem det intensive samvær med den jævnaldrende Emilia fra Sydslesvig opleve et søskendeforhold med alle de ting, der hører til.

Familien Skydts historie

Emilia fra Sydslesvig var i 2015 afsted som ferie-barn for første gang. Hun glædede sig helt vildt, og der var ikke et strejf af hjemve at se på hende, da hun den 25. juli 2015 rejste med fællesbusserne op til Varde, hvor hendes nye feriefamilie Mads, Anni og Victoria stod og tog imod hende - og de så også rigtig spændte og glade ud, da de tog imod Emilia med et stort kram. Pigerne er blevet venner - familierne er blevet venner. Et ferie-barn forbinder på flere forskellige måder og er ikke kun noget, man som ferievært »giver«, men ligeså meget noget man »får«, siger Mads. Pigerne har leget rigtig godt og gået super i spænd med hinanden. Der var både plads til leg i huset og i haven, til hygge og afslapning og til en masse udflugter, mens Emilia var på besøg. Familien var i svømmehallen, i Legoland, ude og geocache, på tog-tur med et gammelt historisk tog, på skovtur, til dyrskue i Ribe og meget mere.

Nu skriver vi 2018 og »Sydslesvigske Børns Ferierejser« siger tusind tak til Anni, Mads og Victoria for at have været ferieværter i 2015, 2016 og 2017 – og nu igen i 2018. Vi er sikre på, at de fortsat vil have en masse glæde af hinanden.

Emilia fra Sydslesvig (til venstre) sammen med værtssøster Victoria (til højre)

FERIEBARN I SYDSLESVIG: »JEG TROR, AT VORES FAMILIE ER BLEVET STØRRE NU«

I 2017 var der for første gang på officiel vis 11 ferieborn fra Danmark, som besøgte ferieværter syd for grænsen. Ferievært familie Jensen i Felm nær Kiel havde besøg af ferieborn Lukas fra Hillerød.

Familien Jensens historie

»Da Emilia kom hjem med formularen »bliv ferievært i Sydslesvig«, skulle vi ikke tænke længe over det. Vi meldte os til og håbede, at vi fik et ferieborn. Da der kom en mail fra Rejsekontoret om, at der var en dreng som passede, blev vi glade. Vi læste om Lukas og var alle enige om, at han ville passe godt til os. Vi sendte hurtigt en mail til Lukas' forældre og spurgte, om vi skulle mødes snart for at lære hinanden at kende, da der kun var nogle få uger til selve ferieopholdet. Vi mødtes i Flensborg, spiste is og gik på en legeplads, og alle var glade for samværet med hinanden. Emilia og Lukas Elias talte dage indtil den 22. juli. De var begge meget spændte på, hvordan det mon ville gå... Og så kom dagen endelig. Lukas rejste med fælles bus fra Roskilde til Flensborg, og vi hentede ham ved bussen. Lukas ønskede at sove med i Emilia's værelse, og det var hun

meget glad for. Under opholdet var de om formiddagen i SFO'en, og om eftermiddagen var vi en dag på en indendørs legeplads, på et frilandsmuseum og på en stor legeplads. Om aftenen spillede vi Ludo eller Skippo sammen. Mottoet for ferieugen var, at det skulle være afslappet, og at vi skulle have det sjovt! Børnene kunne spise hjemmelavede burgere og pandekager, og de måtte spille på Nintendo. Den sidste dag havde vi besøg af vores venner, og vi tændte for grillen, og derefter fik børnene Marshmallows, de kunne grille. Hver aften læste vi en historie i sengen – ud over den ene aften, hvor de faldt i søvn på sofaen. Hver aften sendte jeg en mail med billeder til Lukas' forældre, så de kunne følge med.

Det var en meget sjov uge, og Lukas' mor skrev til mig, at han gerne ville være blevet en måned mere hos os. Vi mødes igen i august i København, og familien har inviteret Emilia til at holde ferie hos dem. Jeg tror, vores familie er blevet større nu« – fortalt af ferievært Tamara Jensen.

Ferievært Tamara fra Felm (til venstre) med ferieborn Lukas fra Hillerød (til højre)

**TILMELD DIN FAMILIE SOM
VÆRTSFAMILIE – ELLER DIT BARN
SOM FERIAEARN – ALLEREDE I DAG:
ALLE TILMELDINGER FINDES PÅ**

WWW.FERIAEARN.DK

*Med venlig hilsen
Sally Flindt-Hansen*

Slesvig-Ligaens Landsmøde 2018

Lørdag, den 22. september 2018, kl. 14.15 på

Christianslyst
Christianslyst 1, Nottfeld
D-24392 Süderbrarup

Dagsorden

1. Valg af dirigent.
2. Valg af protokolfører og 2 stemmetællere.
3. Formandens beretning.
4. Fremlæggelse af foreningens regnskab til godkendelse (bilag 1), samt fremlæggelse af fondens regnskab (bilag 2). Bilagene er trykt i Thyras Vold nr. 910.
5. Fremlæggelse af det kommende års driftsbudget til godkendelse.
6. Valg af bestyrelsesmedlem - på valg er Horst Werner Knüppel, Hans Jørgen L. Larsen samt Anne Oesterle.
7. Valg af 2 suppleanter - på valg er Kerstin Pauls.
Valg af statsautoriseret / registreret revisor. Bestyrelsen foreslår genvalg af SY: Ernst & Young P/S,
Nørre Havnegade 43, 6400 Sønderborg.
8. Behandling af indkomne forslag.
9. Eventuelt - herunder uddeling af Slesvig-Ligaens legat.

Ansøgninger om støtte fra Slesvig-Ligaens Fond

Foreninger og institutioner, hjemmehørende i Sydslesvig, kan søge støtte fra Slesvig-Ligaens Fond til kulturelt og humanitært arbejde i Sydslesvig.

Ansøgningsskema kan hentes på vores hjemmeside: www.slesvigligaen.dk. Det udfyldte skema returneres inden 31. august hvert år til foreningens formand.

(Husk at anføre tydelig telefonnummer og e-mail-adresse)

På det første styrelsesmøde efter ovennævnte ansøgningsfrist vil indkomne ansøgninger blive behandlet, og evt. bevilget støtte vil efterfølgende blive udbetalt.

Regnskab 2017

I henhold til Slesvig-Ligaens vedtægters § 5 offentliggøres regnskabet her.

Foreningens driftsregnskab (alle beløb i DKK)

Indtægter	2017	2016	2015
Kontingent	57.710	16.800	42.758
Bidrag, renter og udbytte		153.037	193.872
		169.837	236.750
Udgifter			
Drift, kontorhold m.v.	119.071	76.642	103.858
Thyras Vold	35.665	45.790	31.261
	154.736	122.432	135.119
Overskud / underskud	-97.026	47.405	101.631
Indsamlinger og uddelinger			
Indgået bidrag og gaver	35.373	42.320	39.218
Til disposition	35.373	42.320	39.218
Årets resultat	-97.026	47.405	101.631
Uddelt støtte i Sydslesvig		10.000	10.000
Uddelt støtte G & H Thranes Fond	-3.178.486		
Overført til Slesvig-Ligaens Fond			
	-3.240.139	79.725	130.849
Der disponeres således:			
Hensat Landsindsamling	315	9.209	511
Hans F. Thranes Fond	-3.134.366	190.831	91.803
Hensat til senere disposition	-106.088	-120.315	38.535
	-3.240.139	79.725	130.849
Balance pr. 31. dec. 2014			
Aktiver			
Tilgodehavender	27.216	136.726	141.450
Aktier		415.980	417.760
Obligationer & investeringsbeviser	277.369	2.888.685	2.686.651
Slesvigs Erhvervsfond	80.405	80.000	80.595
Flensborg Avis	48.779	48.710	48.894
Union Bank	52.114	48.324	48.506
Likvid beholdning	126.612	210.715	245.523
Aktiver ialt	612.495	3.829.432	3.669.379
Passiver			
Egenkapital	631.548	671.535	666.403
Årets kursregulering	-6.668	80.329	-33.405
Hensat til senere disposition	-106.088	120.316	38.537
Egenkapital	518.792	631.548	671.535
Hensat forpligtelse særlige formål			
Landsindsamlingen	40.833	40.518	31.309
Hans F. Thranes Fond	0	3.134.366	2.943.535
Hensatte forpligtelser	40.833	3.174.884	2.974.844
Kortfristet gældsforpligtelse	52.870	23.000	23.000
Passiver ialt	612.495	3.829.432	3.669.379

Ernst & Young
Revisionspartnerselskab
Sønderborg, den 5. marts 2018
Jan Thietje
Statsautoriseret revisor

Det foreliggende regnskab indstilles til Landsmødets godkendelse

Regnskab 2017 Slesvig-Ligaens Fond

I henhold til fondens vedtægters § 7 offentliggøres regnskabet her.

(Alle beløb i DKK)

Fondens driftsregnskab

<u>Indtægter</u>	2017	2016	2015
Bidrag, renter og udbytte	262.855	237.810	227.948
Kurstab			
			227.948
<u>Udgifter</u>	262.855	237.810	
Drift, revision m.v.	12.113	12.517	17.388
Forvaltningsgebyr	2.995	3.065	2.885
	15.108	15.581	20.273
Årets resultat før skat	247.790	222.269	227.822
Skat inkl. tillæg / fradrag			
Årets nettoresultat	247.790	222.269	227.822
Årets nettoresultat fordeles således:			
Uddelinger	136.000	175.950	110.000
Konsolidering 25% af nettoresultat	101.430		51.955
Kursgevinst			0
Overførsel til disponibl kapital	10.360	46.319	45.867
	247.790	222.269	207.822
Balance pr. 31. dec. 2012			
<u>Aktiver</u>			
Bundne aktiver	4.111.874	4.037.651	4.028.314
Disponible aktiver	272.822	134.652	86.633
Aktiver ialt	4.384.696	4.172.303	4.114.947
<u>Passiver</u>			
Bunden Egenkapital	4.111.874	4.037.651	4.028.314
Disponibel egenkapital	264.822	126.652	80.333
Egenkapital i alt	4.376.696	4.164.303	4.108.647
Gæld	8.000	8.000	6.300
Passiver i alt	4.384.696	4.172.303	4.114.947

Sydbanks Forvaltningsafd.

København, den 23.2.2018

Tim Frandsen, Forvaltningschef

Det foreliggende regnskab indstilles til Landsmødets godkendelse

TILLIDSPOSTER I SLESVIG-LIGAEN 2017-2018

SLESVIG-LIGAENS BESTYRELSE

Anne-Marie Thorup	formand	mariethorup@hotmail.com
Horst-Werner Knüppel	næstformand	horst.wj.knueppel@gmail.com
Jens Hønholt	kasserer	ajhoenholt@gmail.com
Anne Oesterle	bestyrelsesmedlem	tlf.: 0049-43466406
Hans Jørgen Lych Larsen	bestyrelsesmedlem	lychlarsen@hotmail.com

Kerstin Pauls	suppleant	paulskerstin@web.de
---------------	-----------	---------------------

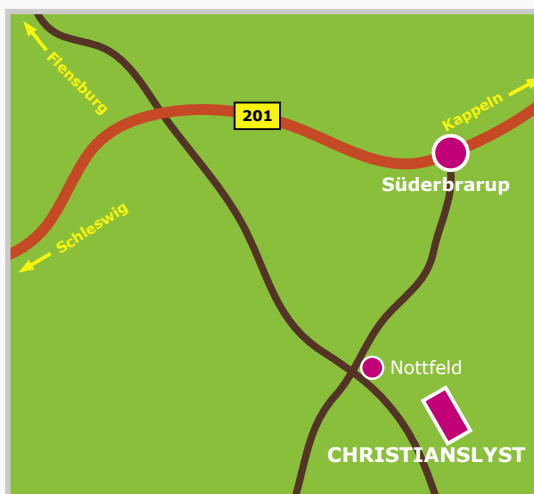
BESTYRELSEN FOR SLESVIG-LIGAENS FOND

Anne-Marie Thorup	formand	mariethorup@hotmail.com
Horst-Werner Knüppel	næstformand	horst.wj.knueppel@gmail.com
Jens Hønholt	kasserer	ajhoenholt@gmail.com
Henning Philip Jensen	advokat	pj@kjems.dk

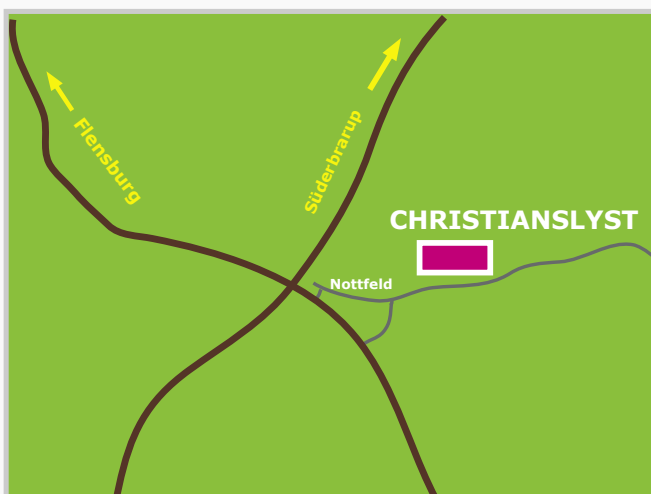
THYRAS VOLD - REDAKTION

Anne-Margrete Jessen	redaktør	amjess@aol.com
Anne-Marie Thorup	formand	mariethorup@hotmail.com
Anne Oesterle	bestyrelsesmedlem	tlf.: 0049-43466406

CHRISTIANSLYST • KØREVEJLEDNING

Nottfeld
D-24392 Süderbrarup

GPS- koordinater
N 54°37'07.19
E 9°46'32.66

SLESVIG-LIGAENS LANDSMØDE 2018

afholdes lørdag, den 22. september 2018 på
CHRISTIANSLYST
Nottfeld
D- 24392 Süderbrarup

PROGRAM

Kl. 13.00 Indlæg fra Willi Hansen om Slesvig- Ligaens virke gennem årene.

Kl. 13.45 Kaffepause med Ligaen som vært

Kl. 14.15 Landsmødet begynder

Dagsorden, bilag og kørselsvejledning se side 28-31 inde i bladet.

Af hensyn til det arrangerede kaffebord bedes om tilmelding til foreningens formand Anne-Marie Thorup på

tlf. (+45) 5631-1858

eller pr. mail til ***mariethorup@hotmail.com***

senest den 15. september 2018

THYRAS VOLD - udgivet af Slesvig-Ligaen

Husmandsvej 4, DK-6621 Gesten, tlf. (+45) 5631-1858

e-mail: mariethorup@hotmail.com

Bankkonto: Sydbank 8065-1041552

REDAKTION

Anne-Marie Thorup (formand), Husmandsvej 4, DK-6621 Gesten - e-mail: mariethorup@hotmail.com - tlf. (+45) 5631-1858

Anne Oesterle, Alte Ziegelei, D-24214 Gr. Königsförde, - tlf. (+49) 4346 6406

Anne-Margrete Jessen (ansvarshavende redaktør), Haferstieg 20, D-24941 Flensburg, - e-mail: amjess@aol.com - tlf. (+49) 461-8400724

Grafik og design: Willi Hansen • Tryk: Flensburg Avis

Afleveret til postvæsenet den 23. april 2018. • Stof til næste nummer af bladet senest den 01. oktober 2018.

Følg også med på Slesvig-Ligaens hjemmeside: **www.slesvigligaen.dk**

ISSN 0902-707